

بانک پارسیان، تبلور عینی ضرورت خصوصی سازی بانک‌ها

دکتر فریدون درجزی
روزنامه نگار - استاد دانشگاه

از اقدامات بسیار مثبت دیگر پارسیان، ورود بانک به بورس در سال ۸۳ بود که منجر به افزایش نقدشوندگی سهام، گسترش نظارت عمومی، توسعه مالکیت و سهم شدن گروه‌های بیشتری از مردم در منافع حاصل از عملیات بانک شد.

مهم‌تر از همه اینها، تداوم و استمرار این رویه است که خوشبختانه با ایجاد ساختارهای مورد نیاز، توسعه و گسترش فعالیت‌های بانک در سالهای آتی امکانپذیر خواهد شد. مطابق معیون بانک مرکزی و با برنامه‌ریزی دقیق و هوشمندانه در این ارتباط، سرمایه بانک تا پایان نیمه اول سال ۸۴ از دو هزار میلیارد ریال به ۵ هزار میلیارد ریال افزایش خواهد یافت و نیز تعداد شعب که از عوامل کلیدی توسعه فعالیت بانک است از ۶۶ شعبه به حدود ۱۲۰ شعبه افزایش یافته و یک هزار و ۳۰۰ نفر نیروی زبده و کارشناس جدید استخدام خواهند شد.

رویکرد بنیادی بانک که بارها مورد تاکید موسسات آن قرار گرفته خلق ارزش برای تمامی ذی‌نفعان است. این رویکرد از مقایسه جداول منتشره توسط بانک نیز مشهود است، به طوری که مشاهده می‌شود سود کسب شده توسط پارسیان در سال ۸۳ و در مقایسه با سال ۸۲ حدود ۶۵٪ برابر شده است.

جالب است، بدانیم هم‌اکنون نزدیک به ۷۰ هزار شخص حقیقی از سهامداران بانک پارسیان هستند، ضمن آنکه پارسیان در افزایش نرخ بهره‌وری و درجه کارایی شعب و نفعات نیروی انسانی نیز در شبکه بانکی رتبه اول را به دست آورده است.

لازم به ذکر است که هدف اصلی این مقال، تمجید و تبلیغ از یک بانک خصوصی ویژه مثل پارسیان نیست، چرا که در این صورت کافی بود تا جداول مقایسه عملکرد این بانک را با بانک‌های دولتی به آکران گذارده تا در آن صورت با همان نظر اول به اعداد و ارقام، متوجه عملکرد بهینه بانک پارسیان شده و حتی نیازی به تحلیل و تفسیر ارقام مربوطه هم حس نمی‌شد؛ اما هدف اصلی نگارنده از مطرح کردن این بحث همانا بهینه‌سازی عملکرد بانک‌ها از طریق خصوصی‌سازی است و بدین منظور، فرصت‌هایی را که قانون برنامه چهارم توسعه برای بانک‌های خصوصی در نظر گرفته است به طور خلاصه آورده می‌شود:

۱- کمک به برقراری نظام بانکداری الکترونیکی ملی و بین‌المللی.

۲- آزادی سازمان‌های دولتی در انتخاب بانک عامل برای دریافت خدمات بانکی برای وجوه غیر بودجه‌ای.

۳- تاکید بر رعایت استانداردها و الزامات بین‌المللی نسبت کفایت سرمایه توسط بانک‌ها.

۴- ایجاد نظام بیمه سپرده‌ها.

۵- امکان تامین مالی طرح‌های سرمایه‌گذاری بخش‌های غیر دولتی از منابع بین‌المللی.

۶- توسعه خدمات بانکی پیشرفته.
با توجه به مفاد قانون برنامه چهارم توسعه در این رابطه، بانک پارسیان در برنامه‌ها و چشم‌انداز آینده حرفه‌ای خود، نکات زیر را سرلوحه افق کاری خود قرار داده است:

۱- طراحی و پیاده‌سازی برنامه جامع مدیریت و توسعه بانک با همکاری مشاور خارجی تحت عنوان پروژه مهندسی مجدد فرآیند بانکی

(Reengineering Transformation Plan).

۲- طراحی و پیاده‌سازی محصولات و خدمات جدید بانکی.

۳- افزایش عملیات ارزی.

۴- توسعه مدیریت ریسک.

۵- اخذ خطوط اعتباری مناسب از بانک‌های خارجی.

۶- برنامه‌ریزی جهت ورود به بازارهای بین‌المللی.

۷- گسترش شبکه کارت‌های اعتباری و اتصال به شبکه‌های برون مرزی.

۸- تکمیل زنجیره فعالیت‌های بانکداری با تاسیس شرکت مدیریت سرمایه‌گذاری، شرکت کارگزاری اوراق بهادار و شرکت صرافی.

۹- سرمایه‌گذاری در بازارهای اولیه سرمایه و شناسایی طرح‌های سرمایه‌گذاری در شرکت‌هایی با قابلیت رشد سریع.

۱۰- ارائه انواع خدمات مورد نیاز اشخاص حقوقی در قالب یک مجموعه خدماتی (Package).

۱۱- سایر فعالیت‌ها از قبیل ایجاد صندوق بیمه‌های تکمیلی باز نشستگی و مشارکت با شرکت‌های خدمات سرمایه‌گذاری خارجی برای تاسیس شرکت رتبه بندی اعتباری و سایر خدمات مالی و بانکی پیشرفته.

نکته اساسی اینجاست که بخش خصوصی سرمایه خود را جایی سرمایه‌گذاری می‌کند که در کوتاهترین زمان، سود بیشتری به دست آورد. به طور قطع سرمایه‌داران ایرانی از اندوخته پولی مناسبی برخوردارند؛ اما تا زمانی که شرایط سرمایه‌گذاری مطمئن در کشور فراهم نشود و تحولات سیاسی، اقتصادی و اجتماعی کشور از ثبات و پایداری کافی برخوردار نشوند، سرمایه‌های خود را در بخش‌های مختلف عرصه اقتصاد کشور به کار نخواهند گرفت.

این مسلم است که به طور طبیعی بخش خصوصی در ایران وجود داشته و فعال است؛ اما بخش اعظم این فعالیت‌ها زیرزمینی و خارج از چارچوب‌های معمول و جاری اقتصادی صورت می‌گیرد، در واقع خصوصی‌سازی، یک کالا و یا یک ساختار تزیینی نیست که آن را در اقتصاد یک کشور ایجاد کنیم، بلکه خصوصی‌سازی، یعنی کارآمدی اقتصادی و بالا رفتن کمیت و کیفیت تولید، خدمات و فرآیندهای اقتصادی و افزایش بهره‌وری در نهادهای گوناگون اقتصادی و در نهایت رشد تولید ناخالص ملی، روند خصوصی‌سازی، روندی پیوسته و هماهنگ است، لذا اجرای صحیح و دقیق آن نیاز به هماهنگی و همکاری همه نهادها داشته و تحقق عملی آن با اراده قوی و عزم راسخ دولت میسر است. متأسفانه شرایط سیاسی و اجتماعی کشور ما هنوز هم به اصلاحات بیشتر و جدی‌تری نیازمند است.

توجه به این نکته کارساز است که یکی از اصلی‌ترین گام‌های موثر در مسیر فرآیند خصوصی‌سازی، همانا ایجاد فضای فعالیت سرمایه‌های سرمایه‌داران در بخش بانک‌هاست، چرا که این امر خود زمینه‌ساز سرمایه‌گذاری در دیگر بخش‌های اقتصادی خواهد بود.

انشاءالله اگر توفیق و مجال دیگری باشد در آینده باز هم در مورد بانکداری خصوصی و عملکرد بانک‌های خصوصی موفق همچون بانک پارسیان بیشتر خواهیم گفت